

*Základní škola Opava, Šrámkova 4,
příspěvková organizace*

**světová
škola**
ve světě i doma

Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu základní školy

„Společně do školy...“

ŠVP pro přípravnou třídu je přílohou ŠVP Krok za krokem, č. j. ZaMSS391/2016

Obsah

I.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
II.	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠVP PŘÍPRAVNÉ TŘÍDY (PT)	4
III.	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
IV.	PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ.....	5
4.2	Věcné podmínky	5
4.3	Životospráva	5
4.4	Psychosociální podmínky	5
4.5	Organizace	7
4.6	Řízení přípravné třídy	7
4.7	Personální a pedagogické zajištění	7
4.8	Spolupráce se zákonnými zástupci (ZZ) dětí.....	7
4.9	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	8
4.10	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	8
V.	ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	9
5.1	Kritéria přijímání dětí a jejich zařazování do PT.....	9
VI.	CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	10
6.1	Zaměření školy	10
6.2	Cíle vzdělávacího programu	11
6.3	Vzdělávací cíle.....	11
6.4	Rámcové cíle.....	11
6.5	Metody a formy vzdělávání, které jsou ve škole uplatňovány	12
6.6	Metody a formy práce.....	14
VII.	VZDĚLÁVACÍ OBSAH	15
7.1	Výchovně vzdělávací okruhy	15
7.2	Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků	16
7.3	Rozumová výchova (jazyková, řečová výchova a literární výchova, matematické představy a rozvíjení poznání)	16
7.4	Klíčové kompetence	18
7.5	Projekty.....	21
VIII.	TÉMATA TÝDENNÍCH TŘÍDNÍCH PLÁNŮ	22
8.1	Podzim	22
8.2	Zima	22
8.3	Jaro	22
8.4	Léto	23
IX.	EVALUAČNÍ SYSTÉM A HODNOCENÍ ŽÁKŮ.....	23
9.1	Oblasti komplexního hodnocení práce PT.....	23
9.2	Obsah dílčího hodnocení pedagoga v PT:	24
9.3	Struktura hodnocení.....	25
9.4	Techniky evaluace a hodnocení	25
9.5	Výsledky	25
9.6	Systém hodnocení	25

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

PŘEDKLADATEL:

Název školy: Základní škola Opava, Šrámkova 4, příspěvková organizace
Název ŠVP ZV: Krok za krokem
Č. j.: ZaMSS391/2016

Adresa školy: Šrámkova 4, 747 05 Opava 5
Právní forma: příspěvková organizace
IČ: 00849642
DIČ: CZ00849642
RED-IZO: 600142591
IZO: 102432597

Ředitelka školy: Mgr. Ivana Chramostová, MBA
Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Alena Königová, Mgr. Adéla Matoušková
Zpracovala: Mgr. Jarmila Straková, Radka Schablická

Kontakty: Základní škola tel/fax: 553 732 474
553 780 350
553 714 564
e-mail: sramkova@skola-opava.cz
www: www.skola-opava.cz
Školní družina 553 780 355
e-mail: sramkova@skola-opava.cz
Školní klub tel. 553 780 359

ZŘIZOVATEL:

Název: Statutární město Opava
Právní forma: obec
IČO: 00300535
Adresa: Horní náměstí 69, 746 26 Opava

Kontakty: telefon: 553 756 111 (spojovatelka)
fax: 553 756 141
e-mail: posta@opava-city.cz
www: www.opava-city.cz

Pedagogická rada byla seznámena: 27. srpna 2013
Školská rada schválila: 25. září 2013
Platnost dokumentu od: 1. 9. 2013 (PT od 20. 8. 2010)
Aktualizováno k: 1. 9. 2016

podpis ředitelky školy:

razítko školy:

- ŠVP se archivuje ve shodě se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě

II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠVP PŘÍPRAVNÉ TŘÍDY (PT)

Předškolní vzdělávání představuje počáteční stupeň veřejného vzdělávání organizovaného a řízeného požadavky a pokyny MŠMT¹.

Koncepce předškolního vzdělávání je orientována k tomu, aby si dítě od útlého věku osvojovalo základy klíčových kompetencí a získávalo tak předpoklady pro své celoživotní vzdělávání, umožňující mu se snáze a spolehlivěji uplatnit ve společnosti znalostí².

Vzdělávací obsah realizovaný v PT je součástí Školního vzdělávacího programu Krok za krokem, vymezuje, co, resp. jaké "učivo" bude obsahem vzdělávání PT. Daný obsah má podobu vzdělávacího programu určeného na období jednoho roku, je stanoven a zpracován dle RVP PV a podle pravidel pro předškolní vzdělávání. Vzdělávací cíle jsou modifikovány dle specifických vzdělávacích potřeb dětí zařazovaných do PT. Výběr učiva pro PT provádí pedagog tak, aby odpovídal specifickým potřebám a možnostem dětí vzdělávaných v této třídě a je realizovatelný v podmínkách naší školy. Vzdělávání v PT se maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí a dbá na to, aby byla všechna tato specifika v plné míře respektována. Nabízí vhodné vzdělávací prostředí, pro dítě vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, v němž se může cítit jistě, bezpečně, radostně a spokojeně a které mu zajišťuje možnost projevit se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem. Vzdělávání je důsledně vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb speciálních. Každému dítěti je poskytnuta pomoc a podpora v míře, kterou individuálně potřebuje, a v kvalitě, která mu vyhovuje.

Vzdělávací působení učitele PT vychází z pedagogické diagnostiky – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti aktuálního stavu jeho vývoje, konkrétní životní a sociální situace, pravidelného sledování jeho vývoje a vzdělávacích pokroků. Pedagogické aktivity probíhají v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, aby každé dítě bylo stimulováno, byla podporována jeho poznávací motivace. Dítě se tak prostřednictvím vzdělávacích aktivit postupně rozvíjí v základních dovednostech (motorických, poznávacích ad.) vzhledem ke svým optimálním možnostem tak, aby docílilo úspěchu, který je jeho okolím oceněn a samo se cítilo úspěšné.

Výběr učiva pedagog v ŠVP zdůvodňuje, jasně a konkrétně stanovuje vzdělávací cíle, vymezuje obsah a popisuje, za jakých podmínek, jakými formami a metodami bude vzdělávání probíhat.

III. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Naše škola má 9 ročníků a je členěna na 1. a 2. stupeň. Škola získala v říjnu 2013 titul Světová škola, který nám byl na základě auditu v dubnu 2015 prodloužen na dalších 5 let, v listopadu 2014 titul Škola pro demokracii za napomáhání aktivnímu zapojování žáků do života školy a

¹ Současná vzdělávací politika v České republice vychází z přesvědčení, že člověk se musí vzdělávat po celý život a že by měl mít zájem na svém vzdělávání, učení i vědění, které mu umožňuje dokonalejší a bohatší interakci se světem. Za důležitý prvopočátek tohoto procesu je považováno předškolní vzdělávání a jako takové dnes nachází významnou podporu státu.

² Pojem *společnost znalostí* byl vymezen Lisabonským procesem (Lisabon European Council: Presidency Conclusions. March 2000). Znalosti jsou chápány nejen jako vědomosti, ale zároveň také schopnosti a dovednosti je uplatnit. Obdobně je možné chápat pojmy gramotnost a pregramotnost.

jejího nejbližšího okolí a v dubnu 2016 auditem titul Ekoškola. Pravidelně získáváme za péči, kterou věnujeme hodnocení výsledků vzdělávání žáků, certifikát Aktivní škola a splnili jsme podmínky pro členství v síti Škol podporujících zdraví. Jsme jediná bezbariérová škola v Opavě.

Žákům a jejich rodičům nabízí služby školní poradenské pracoviště zastoupené dvěma výchovnými poradkyněmi, školní speciální pedagožkou, školním psychologem a školní metodičkou prevence. V rámci primární prevence se během školního roku plnily cíle vytyčené Minimálním preventivním programem a programem proti šikaně.

Jsme úplnou školou pavilonového typu s 1. až 9. postupným ročníkem a nacházíme se v sídlišti městské části Kateřinky – západ. Školu navštěvuje okolo 450 dětí a žáků, průměrná naplněnost tříd jsou 24 žáci. Výuka probíhá obvykle ve dvou paralelních třídách v každém ročníku.

Dne 20. 8. 2012 schválila Rada města výjimku z počtu žáků stanoveného prováděcím právním předpisem školského zákona, a to zvýšením počtu na 34 žáků ve třídě (číslo usnesení 1521/44 RM 12).

IV. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

4.2 Věcné podmínky

Přípravná třída je umístěna v budově ZŠ v pavilonu B, 1. patro. Podlahovou krytinou je PVC, na oddech slouží dětem koberec. Prostor přípravné třídy je vybaven dětskými stoly a židličkami, koberce jsou pravidelně vysávány, místnost je větrána. Prostorové uspořádání vyhovuje skupinovému i individuálním činnostem dětí. Ve třídě je prostor na uložení hraček.

PT využívá místnost o rozloze cca 35 m², má k dispozici dataprojektor, osobní notebook, k interaktivní výuce Magic Box. Děti PT využívají veškeré zázemí základní školy (tělocvičny, gymnastický sál, školní arboretum, dílny, kuchyňku, učebny výpočetní techniky, výtvarnou učebnu, keramickou dílnu, multimediální učebnu...).

4.3 Životospráva

Životospráva je v PT důsledně dodržována a jsou brány ohledy na somatický, psychosociální i zdravotní vývoj dítěte. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, je zachována vhodná skladba jídelníčku. Žákům přípravné třídy je zajištěn oběd, s možností odběru dopolední svačinky ze školní jídelny. Pokud děti neodebírají dopolední svačinu ze školní jídelny, donášejí si ji z domova. Děti, které zůstávají v dopoledních hodinách ve ŠD, si donášejí svačinku také na odpoledne. Pitný režim je dodržován.

Děti se učí jíst příborem a při stolování je samozřejmostí důsledné dodržování hygienických návyků.

4.4 Psychosociální podmínky

Pro bezproblémový chod PT je nezbytné, aby se děti i jejich zákonní zástupci cítili v prostředí přípravné třídy dobře, jistě a bezpečně. Všem dětem dáváme možnost se postupně adaptovat na

nové prostředí i situace. Každému nově přichozímu dítěti je poskytnut dostatečně dlouhý čas, aby se bez problémů a stresu adaptovalo na nový kolektiv dětí, učitelku a asistentku pedagoga. Učitelka i asistentka pedagoga respektují potřeby dětí (lidské, vývojové i individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Děti nesmějí být přetěžovány, či stresovány spěchem, nepřiměřenými nároky. Řízené činnosti, jsou prokládány relaxačními chvilkami, odpočinkem, hrou, apod.

Všechny děti mají rovnocenné postavení. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, ve kterém jsou zpravidla rády.

Děti jsou vedeny k přímé komunikaci s pedagogem, jeho přístup k dětem je podporující, sympatizující, vstřícný. Vzdělávací nabídka odpovídá mentální úrovni předškolního dítěte, pedagog počítá s aktivní spoluúčastí dětí na činnostech, vede děti k samostatnému rozhodování. Učitelka se vyvaruje negativním slovním hodnocením, podporuje děti v samostatné práci, oceňuje konkrétní výkony. Vztahy mezi dětmi a dospělými stojí na vzájemné důvěře, toleranci, zdvořilosti. Děti jsou vedeny k vzájemné solidaritě, pomoci. Přiměřeně věku dětí, avšak důsledně, se snaží dospělí vést děti k povinnostem, učit děti zdravému asertivnímu chování, k dodržování stanovených pravidel a k odpovědnosti za své chování. Učitelka i asistentka cíleně podporují a budují dobré vztahy mezi dětmi ve třídě a nenásilnou formou vedou prevenci proti šikaně.

Denní režim:

7:45 – 8:00	scházení dětí, hry a činnosti podle volby dětí
8:00 – 8:30	komunitní kruh – přivítání se navzájem, seznámení se s činností daného dne
–	individuální práce učitelky s dětmi – hry + činnosti – dle potřeby
–	didaktické činnosti dle IP dětí
8:30 – 9:00	ranní cvičení /pobyt v tělocvičně, hřiště, atrium školy apod./
9:00 – 9:30	hygiena – přesnídávka – relaxace
9:30 – 10:15	řízené činnosti
10:15 – 10:30	hygiena, relaxace, hry
10:30 – 11:15	řízené činnosti s prokládáním motivačních a zdravotních cvičení, relaxačními chvilkami a hrou – dle individuální potřeby
11:15 – 11:30	hodnocení, společné rozloučení
11:30 – 11:40	hygiena
11:40	oběd, následně odchod dětí domů, případně přechod do ŠD

4.5 Organizace

Denní řád v PT je dostatečně pružný, reaguje na individuální možnosti dětí. Poměr spontánních a řízených činností je během dne vyvážený, včetně aktivit, které škola organizuje nad rámec běžného programu. Naší snahou je nenásilná příprava dítěte na přechod do prvního ročníku základní školy a na změny, které jej po vstupu do první třídy čekají.

Dětem PT je umožněno v ranních i odpoledních hodinách navštěvovat školní družinu. Provoz ranní družiny začíná v 6:00 hod., v 7:45 jsou děti předány vychovatelkou učitelce či asistentce PT. Po dopoledních činnostech a obědě jsou děti, které neodcházejí domů, učitelkou či asistentkou pedagoga PT předány vychovatelce školní družiny. Provoz odpolední družiny začíná od 11:45 hod., je ukončen v 17:00 hodin. Náplň dětem nabízených činností ve školní družině je dle ŠVP ŠD.

4.6 Řízení přípravné třídy

PT je součástí ZŠ Opava, Šrámkova 4, příspěvková organizace. Její řízení, metodický dohled i kontrolní a hospitační činnost je plně v kompetenci ředitelky školy.

4.7 Personální a pedagogické zajištění

Chod PT zajišťují třídní učitelka, která vystudovala obor předškolní pedagogika, asistentka pedagoga splňuje odbornou kvalifikaci dle § 20 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Obě se stále sebevzdělávají, navštěvují školení, semináře a kurzy, které mohou aktuálně využívat při práci s dětmi v PT. Dětem je dle potřeb poskytována individuální péče školního speciálního pedagoga.

Učitelka PT vede vzdělávání tak, aby:

- se děti cítily v pohodě (po stránce fyzické, psychické i sociální)
- se děti rozvíjely v souladu se svými schopnostmi a možnostmi a současně byl podněcován jejich individuální rozvoj
- děti měly dostatek podnětů k učení a radost z něho
- bylo posilováno sebevědomí dětí a jejich důvěra ve vlastní schopnosti
- děti měly možnost vytvářet a rozvíjet vzájemné vztahy a cítit se ve skupině bezpečně
- byl dostatečně podporován a stimulován rozvoj jejich řeči a jazyka
- se děti seznamovaly se vším, co je pro jejich život a každodenní činnosti důležité
- děti mohly pochopit, že mohou prostřednictvím vlastních aktivit ovlivňovat své okolí
- děti obdržely speciální podporu a pomoc, pokud ji dlouhodobě či aktuálně potřebují

4.8 Spolupráce se zákonnými zástupci (ZZ) dětí

Ve vztazích mezi pedagogy a ZZ dětí panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, respekt a ochota spolupracovat. ZZ komunikují s učitelkou během příchodu dětí do školy, při

jejich přebírání, navštěvují školu v době třídních schůzek a konzultačních hodin, jestliže mají zájem vidět práci v PT, vědí, že mohou přijít kdykoliv po dohodě s třídní učitelkou.

Rodiče jsou dále o činnosti školy informováni prostřednictvím úřední desky, nástěnky u PT, na internetových stránkách školy.

Učitelka i asistentka chrání soukromí rodin dětí, zachovávají diskrétnost, jednají ohleduplně a taktně.

Ve vztahu k rodičům učitelka PT:

- usiluje o vytváření partnerských vztahů mezi školou a rodiči
- umožňuje rodičům přístup za svým dítětem do třídy a účastnit se jeho činností
- umožňuje rodičům účastnit se na tvorbě programu školy i na jeho hodnocení
- umožňuje rodičům aktivně se podílet na adaptačním procesu
- vede s rodiči dítěte průběžný dialog o dítěti, jeho prospívání, rozvoji a učení (pravidelná individuální konzultační činnost, práce s portfoliem dítěte, aj.)

4.9 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností, k uplatnění, užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (§ 16 odst. 1 školského zákona). Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje základní škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů (§ 16 odst. 3. školského zákona). Podpůrná opatření prvního stupně realizuje škola na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ (§ 16 odst. 2 školského zákona). Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Jelikož je PT zřízena pro děti s odkladem školní docházky, je samozřejmostí, že úzce spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou, se SPC, odbornými lékaři a OSPOD.

Každé dítě má vypracovanu PPP vstupní zprávu, na základě které je do přípravné třídy přijímáno a která nám také poskytne základní informace o osobní anamnéze dítěte, včetně eventuálních specifických vývojových vad či poruch učení, stavu výslovnosti, laterality apod.

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

4.10 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Zjišťování mimořádného nadání u dítěte provádí školské poradenské zařízení (pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra). Pro žáky mimořádně nadané se taktéž vypracovává individuální plán dítěte, kde je doplněna nabídka dalších aktivit podle zájmů a

mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí. Rozvoj a podpora mimořádných schopností je zajišťována a organizována tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost a šíří obvyklé vzdělávací nabídky.

Naše škola dodržuje podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

Jelikož děti předškolního věku procházejí různým obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, není vždy jednoduché rozlišit, zda jde o nadání dítěte či o akcelerovaný vývoj v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, je dále podporováno.

Základní škola je schopna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory (Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb).

V. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Poskytování předškolního vzdělávání je podle zákona veřejnou službou. Přípravnou třídu lze zřídit, pokud se v ní bude vzdělávat nejméně 10 dětí. Přípravné třídy se naplňují do maximálního počtu 15 ti dětí. Zřizovatel školy Statutární město Opava udělil ZŠ Opava, Šrámkova výjimku, podle které lze překročit stanovený počet z 15 na počet 19 dětí.

V naší škole je zřizována každoročně jedna přípravná třída. O zařazování žáků do PT rozhoduje ředitelka školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení (speciálně pedagogické centrum, pedagogicko-psychologická poradna).

Cílem PT je systematicky děti připravovat k bezproblémovému zařazení do vzdělávacího procesu, adaptovat se na školní prostředí a předcházet tak případným neúspěšným začátkům v 1. ročníku základní školy. Děti jsou v naší PT hodnoceny průběžně – měsíčním vyhodnocováním hodnotících archů (dětská razítka místo známkování), výstupním hodnocením, výročním pochvalným listem (obdoba vysvědčení).

5.1 Kritéria přijímání dětí a jejich zařazování do PT

Do PT jsou zařazovány děti, kterým byl udělen odklad školní docházky z důvodu sociální a komunikační nezralosti, výjimečně děti pětileté, u kterých je předpoklad, že zařazení do PT vyrovná jejich vývoj. Do třídy děti přicházejí na doporučení speciálně pedagogického centra, případně pedagogicko-psychologické poradny, se souhlasem rodičů a ředitelky školy.

Doporučení pro vyšetření dítěte ve speciálně pedagogickém centru nebo v PPP může vydat i mateřská škola, kterou dítě navštěvuje.

Přijímací řízení podléhá správnímu řádu a řídí se metodickými pokyny a směrnicemi při přijímání žáků do ŽŠ – přípravných tříd. O zařazení dítěte do přípravné třídy základní školy rozhoduje ředitelka školy. V případě zájmu převyšujícího kapacitu přípravné třídy, rozhodují o přijetí tato kritéria:

- Odklad povinné školní docházky – vstupní zpráva z PPP, popř. SPC – přednost před dětmi pětiletými

- Trvalý pobyt dítěte v obci
- Věk dítěte

VI. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

6.1 Zaměření školy

Při tvorbě vzdělávacího programu v PT vycházíme z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání, neboť je problematice přípravných tříd nejbližší a jednotlivé oblasti, cíle a okruhy jsou koncipovány tak, aby pedagog získal co nejpodstatnější informace z té které oblasti a mohl je konkretizovat ve svém třídním vzdělávacím programu pro přípravnou třídu.

Každé oblasti předškolního vzdělávání jsou jasně stanoveny specifické vzdělávací cíle, je zde uveden přehled hlavních činností a příležitostí, které můžeme při vzdělávání vytvářet, dětem nabízet a umožňovat, dále je zde uveden stručný přehled toho, co z dané oblasti dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže (očekávané kompetence).

Školní vzdělávací program vychází z klíčových kompetencí uvedených v RVP PV, z hlavních cílů Škol podporujících zdraví, z analýzy vlastních možností a schopností pedagogického sboru a požadavků rodičů, které lze vymezit v následujících okruzích:

- výchova ke zdraví a ke zdravému způsobu života (např. pitný režim, nápojové automaty, relaxační aktivity během přestávek, zařazování vhodných témat a projektů do výuky, případně s využitím jiných organizací, školní i mimoškolní tělovýchovné aktivity apod.)
- výchova k aktivní spolupráci na projektech, rozvoj spolupráce a partnerství mezi dětmi, učiteli a rodiči, rozvíjení sociálních a komunikačních dovedností dětí potřebných pro soužití s ostatními lidmi, vedení k respektování dohodnutých pravidel
- vytváření optimálních podmínek pro prevenci sociálně patologických jevů spoluprací metodika prevence s výchovným poradcem, speciálním pedagogem, rodiči, s využitím preventivního programu, předcházení násilí a šikanování soustavnou prací v třídním kolektivu
- rozvoj multikulturní výchovy cestou projektů
- organizování ozdravných pobytů (lyžařské kurzy, sportovně turistické kurzy, letní tábory apod.)
- rozvíjení environmentální výchovy a ekologické výchovy formou projektů
- postupné vytváření školy respektující a podporující zdraví dětí a žáků ve všech složkách
- práce s nadanými dětmi (diferenciace ve výuce, systematická příprava na soutěže) a dětmi s výchovnými problémy, s poruchami učení a handicapem (speciální výukové programy, individuální vzdělávací plány a přístupy, spolupráce se školním speciálním pedagogem a s dyslektickými asistenty)
- podporování a usměrňování tvůrčích schopností, originality, samostatného myšlení a odpovědného rozhodování dětí za vlastní chování a způsob života

- prohlubování jazykových dovedností dětí
- zvládnutí základů využívání informační a komunikační technologie
- dopravní výchova (součást výuky)

6.2 Cíle vzdělávacího programu

- Poskytujeme informace o filozofii a cílech programu prostřednictvím písemných materiálů a dní otevřených dveří.
- Organizujeme setkání s rodiči dětí, při nichž rodiče a učitel společně diskutují a vzájemně se informují o pokrocích dítěte, jeho úspěších i případných problémech a získává rodiče pro hlubší spolupráci, zapojení.
- Zpracovává písemné zprávy o pokrocích dítěte.
- Informujeme rodiče dětí o dění ve třídě/škole prostřednictvím rozmanitých písemných materiálů (např. školní zpravodaj, třídní časopisy, informační letáky, osobní pozvánky, nástěnky pro rodiče).

6.3 Vzdělávací cíle

Vzdělávacím cílem přípravné třídy obecně je systematicky dítě připravovat k začlenění do vzdělávacího procesu. Adaptovat se na školní prostředí a předcházet tak případným neúspěšným začátkům v prvním ročníku základní školy.

6.4 Rámcové cíle

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení hodnot
- získání osobnostních postojů

Záměrem vzdělávání v PT je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby bylo na konci předškolního období relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny a zároveň i ty, které jej v budoucnu nevyhnutelně očekávají.

Tyto rámcové cíle vyjadřují základní orientaci vzdělávání v PT. Pokud jsou tyto cíle naplňovány, směřuje vzdělávání k utváření základů klíčových kompetencí. Pedagog postupuje s plným vědomím, že tyto cíle jsou svým způsobem univerzální, přirozené a všudypřítomné.

Díličí cíle jsou pak spatřovány a uskutečňovány v oblastech:

- Biologické
- Psychologické
- Interpersonální
- Sociálně – kulturní

- Environmentální

Tyto oblasti reflektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení. Od těchto interaktivních oblastí jsou odvozeny další okruhy předškolního vzdělávání, které jsou nazvány:

- Dítě a jeho tělo
- Dítě a jeho psychika
- Dítě a ten druhý
- Dítě a společnost
- Dítě a svět

6.5 Metody a formy vzdělávání, které jsou ve škole uplatňovány

Metody a formy práce jsou v PT zaměřeny na prožitkové učení, integrované učení hrou a činnostmi. Nejčastějšími metodami a formami výuky je výklad, experiment, práce výtvarnými i netradičními materiály, individuální a skupinové práce.

Níže uvedené činnosti dětí i metody a formy práce učitelů svou povahou vytvářejí základy či podněty pro utváření klíčových kompetencí dětí. V závorce jsou uvedeny jen ty, které u dané činnosti či strategii převažují.

Dítě

- zabývá se cvičeními na rozvoj hrubé motoriky (hry a písničky s pohybem) a postupně se propracuje k jemné motorice pomocí pracovních listů (ovládání tužky) (KK)
- vylepšuje si koordinaci oko – ruka (KU), (KRP)
- vytváří si základní dovednosti pro základy psaní v bludištích a při vybarvování (KK)
- hraje příběh podle návodu obrázkových karet (KK)
- objevuje, že obrázky nesou stejný význam jako slova (KRP)
- pracuje s listem papíru jako při jiných předškolních činnostech (KU)
- ukládá si pracovní listy do Portfolia (KU)
- učí se využívat svůj hlas k projevu své nálady (KSP)
- učí se pohybem vyjádřit smysl slov (KRP)
- vyjadřuje pocity postav příběhů pomocí vyrobených obličejů (KSP)
- vyrábí si postavičky příběhů pomocí modelíny a rozvíjí tak hrubou motoriku (KČO)
- pracuje na základních matematických dovednostech, jako je pozorování geometrických tvarů, řazení, rozlišování rozdílů a podobně (KRP)
- učí se pojmenovat barvy ve svém přirozeném prostředí (KU)
- pracuje s různými materiály a nástroji různými výtvarnými a rukodělnými technikami (KČO)

Učitel

- činnosti přizpůsobuje kognitivnímu a fyzickému vývoji dětí; v hodinách využívá různá cvičení pro děti v různých vývojových stádiích (*KU*)
- střídá pohybová cvičení s prací u stolku (*KRP*)
- motivuje děti líbivými aktivitami (*KU*)
- používá maňáska k oživení situací a jako svého pomocníka (*KSP*)
- představuje dětem jazyk v příbězích, písničkách, rýmováčkách, dramatizací a hraní přidělených rolí (*KU*), (*KRP*), (*KK*), (*KSP*), (*KČO*)
- používá karty s obrázky k prezentaci i opakování učiva (*KK*)
- zapojuje děti do práce pomocí aktivit, které posilují dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky a v oblasti koordinace ruka – oko (*KU*), (*KRP*)
- využívá zvukových nahrávek písniček, říkanek a příběhů učebnice k prezentaci správné výslovnosti (*KK*)
- využívá hraní, dramatizace, kreslení, stříhání nalepování a vybarvování k upevňování slovní zásoby (*KU*), (*KSP*)
- odměňuje děti za jejich výkon barevnými nálepkami a posiluje tak jejich sebevědomí (*KSP*)
- pomocí vhodných cvičení posiluje dovednosti prostorové, osobnostní, sociální a emoční (*KSP*)
- opakuje učivo a používá často již probrané okruhy (*KU*)
- vytváří situace, kdy budou děti chtít komunikovat (*KK*)
- pomocí písni, říkanek a příběhů využívá vrozené schopnosti dětí napodobit mluvený jazyk (*KK*)
- připraví kulisu na výuku pomocí obrázků a kreseb (*KU*)
- využívá plakátů jako vizuálního odkazu na již naučené písničky (*KU*)
- poskytuje dětem zázemí rutiny, čímž je učí návykům, aby se cítily bezpečné a jisté (*KRP*), (*KK*)
- používá cvičení a činnosti s celou třídou nebo ve dvojicích či skupinách a dává tak prostor pro rozvoj sociálních dovedností v různých vzájemných vztazích (*KSP*)
- nabízí činnosti, které jsou pro děti náročné, ale poskytnou jim seberealizaci a pocit individuálního či skupinového úspěchu (*KRP*)
- povzbuzuje děti k účasti na aktivitách vhodnými, motivačními způsoby (*KRP*), (*KČO*)
- povzbuzuje děti ke zpěvu (*KK*)
- využívá hudbu, písničky a říkanky k učení se každodenním činnostem (*KU*)
- na základě svých záznamů o pokroku dětí podporuje jejich individuální učení, i když neklade důraz na výsledky ale na motivaci dětí (*KU*), (*KRP*)

- poskytuje stimulující učební prostředí pro všechny děti s ohledem na jejich schopnosti a potřeby (*KSP*)
- využívá třídních rutinních postupů k posílení autonomie dětí (*KSP*)
- vypráví příběh a doprovází ho obrázky (*KK*)
- opakuje učivo předané v příběhu za pomoci her a cvičení (*KU*)
- využívá signálů nebo symbolů ke změně činnosti (*KČO*)

6.6 Metody a formy práce

Metody a formy práce jsou důležitým předpokladem k vytváření a průběhu vzdělávacího procesu. Vzdělávání předškolních dětí přizpůsobujeme jejich fyziologickému vývoji, sociálním a emočním potřebám. Zvolené a v praxi realizované metody a formy práce jsou prvním a nejdůležitějším předpokladem ke zdárnému vytváření a průběhu výchovně vzdělávacího procesu.

Předškolní vzdělávání se maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny a dbá na to, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována. Vzdělávání v PT je důsledně vázáno k individuálně různým možnostem a potřebám jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb specifických. Takovéto pojetí vzdělávání umožňuje vzdělávat společně v jedné třídě děti bez ohledu na jejich rozdílné schopnosti a učební předpoklady. Rozvojové předpoklady a možnosti dětí vyžadují uplatňovat odpovídající metody a formy práce.

Vhodné jsou prožitkové a kooperativní metody, založené na prožitcích dětí, podporující zvědavost, potřebu objevovat nové.

Využíváme situačního a spontánního sociálního učení. Ve vzdělávání v PT jsou uplatňovány aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené. Specifickou formou je didakticky zacílená činnost, která je pedagogem přímo nebo nepřímo motivovaná a je v ní zastoupeno spontánní i cílené učení. Třídní učitelka PT musí znát každé dítě a podle toho volit tempo a konkrétní požadavky na dítě. Pracuje tak, aby dokázala žáky zaujmout, vyvolávala v nich zvědavost a hlavně chuť se něčemu naučit.

PT je obdobím, na které se musí dětem ponechat dostatek času a prostoru, aby se mohly seznámit s novou situací, zvyknout si na nové změny, požadavky, poznávat školní řád. Smyslem práce není jen rozvoj myšlení, řeči, paměti, pozornosti, ale získávat základní hygienické a společenské návyky. Formou didaktických, námětových her děti pochopí daný úkol, snáze jej zvládají. Důležité je hovořit s dětmi o věcech každodenního života, trénovat si formou dramatických her běžné životní situace. K plnění úkolů využíváme všech netradičních metod a forem práce, neustále děti motivujeme, vzbuzujeme u nich zájem o danou činnost. Jednou z forem práce v přípravné třídě je i vycházka.

Délku vyučovací jednotky si učitelka přípravné třídy stanoví podle stavu pozornosti, či únavy dětí, na konci přípravné třídy by se měly děti dokázat soustředit na danou činnost asi 20 minut.

Využíváme všech osvědčených forem a metod práce a vzdělávací činnosti realizujeme zejména čtyřmi základními učebními postupy - zrakovým, sluchovým, pohybovým a citově prožitkovým.

Pro umocnění efektu učení je samozřejmostí také využívání kladných výchovných metod, jako jsou povzbuzení, pochvala....

Bereme zřetel na individualitu každého jednotlivého dítěte, na jeho vývojové i osobnostní zvláštnosti. Kromě využívání klasických výchovných prostředků, jako jsou hra, učení, práce, neopomíjíme při svém výchovném působení ani dětmi tolik milované oslavy a slavnosti. Ať už se bude jednat o oslavy všeobecně zakořeněné v naší společnosti – jako jsou Vánoce, Velikonoce, Den matek apod., ale realizujeme také oslavy a slavnosti v rámci třídy, kdy pro prohloubení pocitů sounáležitosti s kolektivem vrstevníků a k pocitům spokojenosti, štěstí a dobré pohody každého dítěte přispěje připomenutí jeho svátku, narozenin či významné události v jeho rodině...

VII. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

PT se nezapočítává do povinné školní docházky, děti se neklasifikují. Na konci školního roku se jen stručně slovně hodnotí. Obsahová náplň pracovního programu PT je velmi podobná obsahu práce v MŠ, počítá také se všemi výchovně vzdělávacími kompetencemi zmíněnými v RVP.

Vzdělávací obsah PT je rozpracován do několika celků – okruhů učiva. Tyto okruhy jsou však pouze orientační, třídní učitelka si dle možností školy a úrovně svěřených dětí vypracovává výchovně-vzdělávací plán podle své představy a potřeby tak, aby jí vyhovoval a sloužil k uskutečňování a naplňování výchovně vzdělávacích cílů v PT.

Podkladem pro vytvoření třídního výchovně vzdělávacího programu pro PT je rozpracování jednotlivých výchovně vzdělávacích okruhů, které se vzájemně prolínají v průběhu celého dne.

7.1 Výchovně vzdělávací okruhy

Vzdělávací obsah - předměty	Zkratka	Hodinová dotace
Matematické představy	MP	2 hod/týdně
Rozvíjení poznání	RP	2 hod/týdně
Jazyková výchova	JV	2 hod/týdně
Literární výchova	LV	2 hod/týdně
Výtvarná výchova	VV	2 hod/týdně
Tělesná výchova	TV	2 hod/týdně
Pracovní výchova	PV	2 hod/týdně

7.2 Vytváření kulturně sociálních a hygienických návyků

Je jedním z prvořadých úkolů v průběhu celého výchovně vzdělávacího procesu PT. Děti se seznamují s komunikací, sociálními vztahy, učí se plnit úkol zadaný učitelem, samostatně se oblékat, stolovat, užívat příbor, udržovat pořádek ve svých věcech, projevovat kladné postoje k přírodě a okolí.

7.3 Rozumová výchova (jazyková, řečová výchova a literární výchova, matematické představy a rozvíjení poznání)

Jazyková a řečová výchova

Jejím cílem je systematické rozšiřování slovní zásoby, rozvoj komunikativních dovedností, plynulého vyjadřování, paměti, myšlení, využití říkadel, básniček, jednoduchých pohádek. Vedeme děti k tvoření jednoduchých odpovědí s důrazem na správnou výslovnost a tempo řeči. Rozvíjíme analyticko – syntetickou činnost. Děti porovnávají samohlásky, hlásky, učí se je pojmenovat.

Seznamují se s knihami, učí se orientovat v dětské knize, tvoří věty k obrázkům. Postup od vět holých k větám rozvitým. Učí se dialogu mezi učitelem a žákem. V rámci jazykové výchovy probíhá individuální logopedická péče, která napomáhá mimo jiné k rozvoji logického myšlení. Logopedická péče zde představuje vysoce specializovanou činnost v oblasti speciální pedagogiky. Je poskytována žákům s narušenou komunikační schopností, tj. žákům s vadami řeči. Do širšího záběru logopedické péče spadá i významná oblast prevence vzniku poruch komunikace a čtenářských obtíží.

Nedílnou součástí jazykové a řečové výchovy v PT jsou tedy také kolektivní logopedická cvičení s logopedickými didaktickými hrami.

Matematické představy

Jejich základem je seznámení s číselnou řadou 1 – 5. Cílem je poskytovat žákům takové vědomosti, které jim umožní řešit základní problémy a úkoly, s nimiž se budou v praktickém životě setkávat. Úkolem je rozvoj logického myšlení, rozvoj prostorové představivosti, orientace v prostoru, vytváření prvotních představ o čísle.

Obsah učiva:

Třídění předmětů

- Orientace v prostoru
- Přirozená čísla 1 – 5
- Poznávání geometrických tvarů
- Vytváření různých konkrétních souborů s daným počtem prvků
- Používání čísla k vyjádření počtu a pořadí
- Objasňování základních pojmů, vztahů, důrazem na smyslovou výchovu:

- Třídění podle vlastností, barvy, geometrických tvarů
- Rozlišování velikostí – pojmy – malý x velký
- Uspořádání – pojmy – před, za, hned před, hned za, první, poslední, blízko, daleko, uprostřed, prostorová směrová orientace, celky, labyrinty
- Tvoření dvojic, porovnávání – méně, více, stejně

Již to, že matematické představy jsou jednou z oblastí rozumové výchovy, značí, že učivo zpočátku prolíná i s jazykovou výchovou. Pojmenování věcí, rozlišování předmětů, prostorová orientace se vzájemně prolínají.

Rozumová výchova

Cílem rozumové výchovy, kdy se soustředíme na rozvoj poznání, je seznámit děti se základními poznatky o životě ve společnosti a v přírodě a v jejich nejbližším okolí.

Obsah učiva v sobě zahrnuje:

- Znat jméno, příjmení a adresu
- Seznámit se s rodinou, bytem, zařízením bytu
- Orientovat se v okolí
- Péči o zdraví
- Přírodu kolem nás, jednotlivá roční období
- Seznámení se s prací dospělých
- Vytváření časových představ

Hudební výchova

Cílem hudební výchovy je povzbuzovat muzikálnost dětí, pohybovou kulturu, jednoduchou rytmizaci, tanec, nácvik písní. Hudební výchovu v PT nechápeme jako vyučovací předmět, neboť se prolíná celým dnem. Hudba nás obklopuje, je kolem nás všude. Hudební výchova působí relaxačně, pomáhá odreagovat se, překonává únavu, koncentruje pozornost.

Výtvarná výchova

Ve výtvarné výchově je cílem vytvořit základní dovednosti při práci s tužkou, rozvoj jemné motoriky, hrubé motoriky ruky, rozvoj smyslového vnímání, pozornosti, představivosti.

Základem je poznání barev, hry s barvou, seznámení s plochou, dekorativní práce, pěstování citu pro úpravu a čistotu práce. Rozvoj jemné motoriky při kreslení čar, vlnovek, kroužků, napodobování tvarů, je základem pro správné osvojení si psaní.

Tělesná výchova

Smyslem tělesné výchovy předškolních dětí je umožnit jim prožívat radost z pohybu. Jejím cílem je rozvíjet základní pohybové dovednosti dětí a zvyšovat jejich tělesnou zdatnost.

Důraz klademe na:

- Správné držení těla
- Orientaci v prostoru
- Dechová, uvolňovací cvičení
- Běh, poskoky, hry s míčem
- Funkci relaxační a kompenzační

Pracovní výchova

Cílem pracovní výchovy je rozvoj jemné motoriky, získání základů manuálních činností a pracovních návyků. Děti se dále seznamují s jednoduchými nástroji a s technikou práce.

Obsah učiva:

- Vytváření hygienických návyků
- Stolování
- Hry se stavebnicemi
- Práce s papírem
- Dodržování stanoveného postupu
- Udržování čistoty a pořádku
- Rozvoj vůle, vztahů k práci
- Rozvoj zručnosti

7.4 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence reprezentují v současném vzdělávání cílovou kategorii, vyjádřenou v podobě výstupů. V kurikulárních dokumentech jsou obecně formulovány jako soubory předpokládaných dovedností, vědomostí, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince. Klíčové kompetence tvoří základ vzdělávání na všech úrovních, začíná již v předškolním věku dítěte, kdy se vytváří základy z hlediska přípravy dítěte pro další systematické vzdělávání. Jedním z cílů vzdělávání je vybavit každého jedince souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro něj dosažitelná.

Kompetence k učení

- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.
- Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách., orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje., chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí., poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.
- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.
- Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

Kompetence k řešení problémů

- Dítě si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí., přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí., známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně/ na základě nápodoby či opakování/,náročnější s oporou a pomocí dospělého.
- Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti., postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje., spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty., využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- Rozlišuje řešení, která jsou funkční a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svojí aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale i za snahu

Kompetence komunikativní

- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady
- Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, aktivní a iniciativní je výhodou

- Ovládá dovednosti, předcházející čtení a psaní
- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci
- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knihy, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon, apod.)
- Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Kompetence sociální a personální

- Samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a obhájit jej
- Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese následky
- Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu, lhostejnost
- Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Kompetence činnosti a občanské

- Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale dokáže také měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- Chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých
- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený k aktuálnímu dění

- Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu a snaží se podle toho chovat
- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí

7.5 Projekty

Přípravná třída se účastní projektů realizovaných základní školou. Projekty jsou podrobně popsány v ŠVP Krok za krokem. Naše aktivity a snahy směřují ke zkvalitňování výuky a neustálému zlepšování školního prostředí.

Většina pedagogických pracovníků spolupracuje v rozvojových, mezinárodních a školních projektech, které ztraktivňují výuku a obohacují žáky o nové poznatky.

Učitelka v PT:

- Plánuje vyvážený program s ohledem na vývojové zvláštnosti dětí. Při plánování zohledňuje také celodenní program dětí (co dělaly děti před a co je čeká po skončení aktivit ve škole).
- Zabezpečuje čas na tiché i činnorodé činnosti, aktivity venku i uvnitř školy (třídy), aktivity individuální, v malých i velkých skupinách, prostor pro strukturované i nestrukturované učení.
- Na počátku dne se setkává společně s ostatními učiteli, aby se seznámil s programem dne, byl informován o plánovaných událostech, pomohl s přípravou speciálních materiálů a pomůcek.
- Přípravuje tematické jednotky a projekty a určuje základní obsahy učiva, myšlenky a dovednosti, které si mají děti osvojit.

Plánované i rutinní činnosti upravuje s ohledem na aktuální situaci ve třídě a s ohledem na specifické potřeby dětí.

VIII. TÉMATA TÝDENNÍCH TRÍDNÍCH PLÁNŮ

8.1 Podzim ...

1. Prázdniny končí, škola začíná	2. Podzim kouzlí v přírodě	3. Svět je plný lidí, zvířat, věcí...
Moji noví kamarádi (seznámení s dětmi, se školou)	Podzim maluje (změny v přírodě, barvy)	Země je kulatá (vesmír, neživá příroda)
Tady bydlím já! A ty..? A ty? (moje město, vesnice)	Větríčku, shod' mi jednu hruštičku	Kdo všechno žije na Zemi (lidé různých ras)
Jaká známe zaměstnání? (povolání)	Touláme se přírodou (turistické vycházky)	Jak se žije ve dne v noci (noc a den)
Přijela k nám pout' (vinobraní, cirkus)	Co se děje za oknem? (počasí)	Svět se ukládá k zimnímu spánku (příroda, počasí)

8.2 Zima ...

1. Zima nám přináší radost	2. Já jsem člověk	3. Jede vláček
Máme se všichni rádi (rodina – rodinné vztahy)	Já jsem člověk! (tělo a péče o něj, drogy)	Čím jedeme na výlet? (dopravní prostředky)
Jak voní Purpura? (vánoční zvyky a tradice)	Co si oblékneme? (materiály, oblékání)	Jezdíme a chodíme (bezpečné chování)
Vánoce, vánoce, přicházejí (slavíme vánoce, besídka)	Cukr musí z kola ven! (jak a co jíme, zdraví)	Máme kola z gumy (různé druhy materiálů)
Zima je plná radovánek (zimní sporty)	Život jako hádanka (předměty denní potřeby)	Pojed' s námi na výlet (významná místa)

8.3 Jaro ...

1. Jak se budí příroda	2. Zvířátka jsou naši kamarádi	3. Navštívíme říši rostlin
Zelená se travička (jarní příroda, změny)	Zvířátka, která bydlí u naší babičky (domácí a hospodářská)	Z hlíny roste strom (stromy, keře)
Kam zmizela všechna voda? (koloběh vody, řeky)	Na lovu s kamerou (exotická a volně žijící zvířata)	Jak voní fialka? (květiny, Svátek matek)
Jak šumí les? (ekologie, ochrana přírody)	Tady jsem pánem já! (ochrana před úrazem, zvířaty)	Vstupte vrátky do zahrádky (na zahradníky)
...dejte vejce malovaný! (velikonoce, jarní tradice)	Zavítáme za zvířátka do pohádky (kniha, próza, poezie, Čarodějnice)	Čí domov je květina? (hmyz, bylinky, ochrana)

8.4 Léto ...

1. Svět patří dětem	2. Těšíme se na prázdniny	3. Léto je prima
Kamarádi slaví svátek (dětský den, etnika)	Voda láká ke hrám (hry ve vodě, vodní živočichové)	Jsme malí stavitelé (materiály, tvary, barvy)
Léto plné radosti i starosti (ochrana zdraví, nebezpečí)	Víly tančí na louce (luční květy, tanec, zpěv)	Těšíme se do školy (opakování)
My jsme malí výletníci (výlety, turistika, opakování)		
Nastal čas loučení (loučení s předškoláky)		

IX. EVALUAČNÍ SYSTÉM A HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Evaluační a autoevaluační v PT je samozřejmá, funkční a smysluplná součást výchovně vzdělávací práce.

Na závěr každého dne provádíme slovní hodnocení, kde děti hodnotí svou práci i práci ostatních dětí, učitelky, asistentky. Hodnocení výsledků vzdělávání je prostředkem k hledání optimálních cest vzdělávání jednotlivých dětí.

Učitelka i asistentka pedagoga průběžně sledují a hodnotí individuální pokroky, kterých děti v průběhu vzdělávání dosahují. Na základě výsledků se rozhodují o změnách.

Písemné hodnocení provádí učitelka průběžně do osobních archů dětí. Zde zaznamenává každý pokrok, novou dovednost, ale také i pokles aktivity, či nespokojenost dítěte. Dle těchto údajů se lze zaměřit na zdokonalování v dovednostech, ve kterých dítě zaostává, posílit jeho sebevědomí. Takto se zaměřujeme i na děti nadané, které tak můžeme podporovat v oblastech, ve kterých vynikají.

V pololetí dostávají děti pochvalný list s krátkým slovním hodnocením. Na závěr roku vypracovává učitelka ve spolupráci s asistentkou pedagoga podrobné písemné hodnocení jednotlivých dětí. Závěrečné hodnocení schvaluje ředitelka školy svým podpisem. Originál je předán rodičům, kopii archivuje základní škola. Děti opět dostávají pochvalný list se slovním hodnocením.

9.1 Oblasti komplexního hodnocení práce PT

- Naplňování cílů ŠVP pro PT
- Kvalita podmínek vzdělávání v PT
- Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání v PT
- Práce pedagoga v PT (včetně sebereflexe)
- Výsledky vzdělávání v přípravné třídě: průběžné sledování a vyhodnocování

individuálního rozvoje a učebních pokroků každého jednotlivého dítěte

- Portfolio dítěte

9.2 Obsah dílčího hodnocení pedagoga v PT:

- Průběžné sledování a vyhodnocování individuálního rozvoje a učebních pokroků každého jednotlivého dítěte
- Pedagog hodnotí denní činnosti dětí, hodnocení provádí slovně spolu s dětmi, hodnotí sebe i děti, u dětí převažuje kladné hodnocení
- Hodnotí se každý dokončený projekt jako celek z hlediska dítěte, z hlediska učitelky, doplňuje se o vlastní postřehy nápady, vhodnost projektu apod.
- Za výsledky vzdělávání v PT zodpovídá učitelka PT

Na pedagogických radách je ředitel školy seznámen s celkovou výchovně vzdělávací úrovní třídy, hodnotí se, zda a jakým způsobem byl naplněn výchovně vzdělávací program pro přípravnou třídu, sleduje se docházka do PT a celková připravenost dětí, opouštějících PT, na vstup do prvního ročníku základní školy.

Pedagog provádí na úrovni třídy

- Evaluaci týdenního schématu výchovně vzdělávací práce – jsou jednotlivé výchovné složky obsahově dobře připraveny, umožňují dostatečně využívat metod prožitkového a situačního učení, přinášejí výsledky...?
- Co chybělo, k čemu je potřeba se vrátit, co z naplánovaného se nestihlo zrealizovat, kolik dětí zvládlo učivo bezproblémově, kolik s větším úsilím, kolik nezvládlo vůbec?
- Hodnocení jednotlivých dětí, výstupní kompetence, hodnocení IVP
- Hodnocení třídy – prožitkové učení, spontánnost dětí, komunikativnost, tvořivost, převažující aktivita dětí, konkrétnost, vztahy, situační učení, prolínání vzdělávacích oblastí
- Evaluaci měsíční – na základě přehledu ve třídě – razítkový systém hodnocení pro přípravnou třídu – pochvaly do notýsků – kdo se zlepšil oproti minulému měsíci, kdo stagnuje či se zhoršil...Uvažování o důvodech těchto jevů – odpovídající motivace pro děti
- Autoevaluaci – pedagogický styl, cíle a postupy, tvořivost, improvizace, úspěchy, nedostatky
- Při reflexi si denně odpovídáme s asistentkou na otázky: co se děti naučily (hodnotíme děti), co se dozvěděly nového (hodnotíme výsledky) a čím (hodnotíme procesy) se nám toho podařilo dosáhnout (autoevaluace)

9.3 Struktura hodnocení

- Oblast – vymezení oblastí, které chceme hodnotit a dále s nimi pracovat
- Kritéria – stanovení kritérií, která budeme pro hodnocení a vyhodnocování používat
- Nástroje/metody – stanovení nástrojů, metod, kterými budeme hodnotit
- četnost – jak často budeme hodnotit
- Odpovědná osoba – kdo bude proces sledovat

9.4 Techniky evaluace a hodnocení

- Náhodné, příležitostné a naopak systematické přístupy
- Promyšlený způsob získávání informací – jak postupovat a sledované jevy vyhodnocovat, jakou formu a metodu budu používat
- Pozorování, rozhovory, diskuse
- Analýza plánů a příprav, porady s asistentkou
- Portfolio dítěte, záznamy
- Individuální plány

9.5 Výsledky

- Portfolia jednotlivých dětí
- Složky s pracemi jednotlivých dětí
- Měsíční archy s přehledem razítek získaných jednotlivými dětmi
- Hodnotící zprávy učitelky, záznamové listy

9.6 Systém hodnocení

Oblast	Kritérium	Nástroje	Četnost	Hodnotí
Školní výchovně vzdělávací plán	Funkčnost ŠVP	Pozorování, analýza, vyhodnocování přímým porovnáváním RVP a ŠVP	1 x ročně	TU, ředitelka
Výchovně vzdělávací proces	Metody a formy práce, improvizace, zaujetí dětí apod.	Individuální rozbory a analýzy vlastní výchovně vzdělávací práce učitelkou, případně za vstupu asistentky	denně	TU, asistentka
Měsíční hodnocení dětí	Individuální pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu	Měsíční přehled výsledků Hodnocení pomocí dětských razítek	1 x měsíc	TU, asistentka
Podmínky	Podmínky potřebné ke splnění výchovně vzdělávacích cílů – materiální vybavení,	Pozorování, diskuse	Čtvrtletně – při třídních schůzkách	TU, asistentka rodiče

	pomůcky, apod.			
Děti	Získané kompetence, aktivita	Sebehodnocení dětí, hodnocení učitelky a asistentky, záznamy o dětech	Denně, průběžně, pokroky	TU, děti
Výsledky	Změny – kam jsme došli	Hodnocení učitelky, záznamy o dětech	2 x ročně (pololetí, konec školního roku)	TU, rodiče
Splnění očekávaných výstupů	Cíle a očekávané výstupy, stanovené v RVP	Měsíční přehledy výsledků dětí, záznamy o dětech 2 x ročně (pololetí, závěr školního roku)		TU